

Towards an integrated understanding of traumatic grief

Symposium en openbare verdediging in het kader van de promotie van Manik Djelantik

INHOUD

Connecting perspectives on traumatic grief

Het verlies van een geliefde is vaak een schokkende en levens veranderende ervaring. In de rouwperiode ervaart een nabestaande een breed scala aan emoties. Een klein deel van de nabestaanden ontwikkelt psychische klachten en heeft moeite om het leven weer op te pakken. Er bestaat nog veel discussie over wat traumatische rouw precies is, hoe we dit begrip het beste kunnen onderzoeken en wat de implicaties zijn voor de klinische praktijk. In dit symposium proberen we verschillende perspectieven op het bestaan en de behandeling van traumatische rouw met elkaar te verbinden.

Noot: vanwege een buitenlandse spreker is de voertaal van dit symposium in het Engels.

PROGRAMMA

Symposium

10.00 - 10.10 Inloop en koffie en thee

10.10 – 10.15 Welkom door voorzitter prof. Dr. P.A. Boelen
(hoogleraar klinische psychologie, Universiteit Utrecht en ARQ).

10.15 – 10.25 Prof. Dr. P.A. Boelen

Gecomplieerde rouw: historie en concepten

Onlangs zijn de diagnoses Persistent Complex Bereavement Disorder (PCBD) en Prolonged Grief Disorder (PGD) opgenomen in resp. de DSM-5 en ICD-11. Er is echter een voortdurende discussie over welke concepten en welke criteria het fenomeen van gecompliceerde, traumatische of gestoorde rouw het beste beschrijven. In deze presentatie zal de historische ontwikkeling van de rouwstoornis en het verschil in factorstructuur, prevalentie en validiteit van gecompliceerde rouw in de DSM-5 en ICD-11 worden besproken.

10.25 - 10.40 Manik Djelantik
(promovendus Traumatische Rouw, Universiteit Utrecht en ARQ en psychiater in opleiding, UMC Utrecht).

Towards an integrated understanding of traumatic grief

Naast gecompliceerde rouw, kunnen ook posttraumatische stress en depressie klachten ontstaan na het verlies van een naaste. In deze presentatie van het proefschrift van

Manik Djelantik worden kort 8 verschillende studies gepresenteerd die elk met een net andere blik de samenhang van deze drie stoornissen onderzoeken na traumatische en niet-traumatische verliezen. Is het soort klachten anders na een traumatisch of niet-traumatisch verlies? Ontstaan psychische klachten tegelijkertijd of na elkaar? Daarnaast worden studies gepresenteerd over een traumatische rouw behandeling bij vluchtelingen en de invloed van begrafenisrituelen op het voorkomen van traumatische rouw op het eiland Bali, Indonesië.

10.40 - 11.05 dr. Don Robinaugh
(universitair docent en klinisch psycholoog, Harvard Medical School, department Psychiatry, Boston, USA).

Traumatische rouw vanuit de netwerkbenadering

De netwerkbenadering van psychopathologie stelt dat psychische stoornissen niet voortkomen uit onderliggende ziekte-entiteiten, maar uit causale relaties tussen de symptomen onderling. Vanuit dit perspectief kan traumatische rouw worden opgevat als een complex systeem van elkaar versterkende symptomen in een staat van pathologisch evenwicht. In deze lezing zal ik de bevindingen presenteren van onze eerste inspanningen om de structuur van dit complexe systeem te onderzoeken, inclusief studies waarin we een intra-individuele netwerkanalysebenadering hanteren voor het bestuderen van de structuur van relaties tussen symptomen die zich in de loop van de tijd afspelen binnen individuele patiënten. Ik zal afsluiten met een aantal toekomstige ideeën om traumatische rouw beter te begrijpen.

11.05 – 11.20 Annemiek de Heus
(klinisch psycholoog en psychotrauma therapeut PsyQ).

Traumatische rouw in de klinische praktijk: vluchtelingen

Aan de hand van een klinische casus zal de beknopte Eclectische Psychotherapie - Traumatische Rouw (BEP-TR) worden gepresenteerd. Een aantal onderdelen van deze behandeling worden verder uitgelicht. Ook worden twee onderzoeken over de toepassing van deze therapie en de invloed van post-migratie stressoren op de dagbehandeling (inclusief deze therapie) bij vluchtelingen besproken.

11.20 – 11.30 Prof. dr. R. J. Kleber

(hoogleraar klinische psychologie, Universiteit Utrecht en ARQ).
Discussiant: prof. dr. G. E. Smid
(psychiater en bijzonder hoogleraar ARQ en Universiteit van Humanistiek).

Reflecties op traumatische rouw

Traumatische rouw heeft de laatste jaren veel aandacht in onderzoek en klinische praktijk heeft ontvangen. In deze laatste presentatie zullen de onderwerpen die zijn besproken in dit symposium met elkaar en met de historie van het bredere onderzoek naar posttraumatische stress en traumatische rouw worden verbonden.

11.30 – 12.30 Lunch en netwerken

- 12.45 – 14.15 Openbare verdediging proefschrift Manik Djelantik
Traumatic Grief
Connecting prolonged grief, posttraumatic stress and depression symptoms in traumatically and non-traumatically bereaved individuals.
- 14.15- 15.15 Receptie